U C H W A Ł A

S E N A T U R Z E C Z Y P O S P O L I T E J P O L S K I E J

z dnia 7 kwietnia 2016 r.

w sprawie ustawy o bezpieczeństwie obrotu prekursorami materiałów wybuchowych

Senat, po rozpatrzeniu uchwalonej przez Sejm na posiedzeniu w dniu 11 marca 2016 r. ustawy o bezpieczeństwie obrotu prekursorami materiałów wybuchowych, wprowadza do jej tekstu następujące poprawki:

1) w art. 5 dodaje się ust. 5 w brzmieniu:

„5. Komendant Główny Policji może upoważnić kierowników i zastępców kierowników jednostek organizacyjnych Policji i komórek organizacyjnych Komendy Głównej Policji do udzielania i cofania w jego imieniu upoważnień do przetwarzania danych osobowych w systemie zgłaszania.”;

2) w art. 6 w ust. 1 w pkt 1 lit. b otrzymuje brzmienie:

„b) nazwę i adres wykonywania działalności lub siedziby,”;

3) w art. 6 w ust. 1 w pkt 1 w lit. c przed wyrazami „dane teleadresowe” dodaje się wyrazy „inne niż w lit. b”;

4) w art. 7 wprowadzenie do wyliczenia otrzymuje brzmienie:

„W przypadku zgłoszenia podejrzanej transakcji lub próby dokonania podejrzanej transakcji przez przeciętnego użytkownika lub podmiot gospodarczy, w systemie zgłaszania gromadzi się także informacje niezbędne do ich zidentyfikowania, w tym niezbędne do ustalenia tożsamości przeciętnego użytkownika, osoby fizycznej, o której mowa w art. 3 pkt 9 rozporządzenia (UE) nr 98/2013, lub osoby działającej w imieniu podmiotu gospodarczego, zwanych dalej „klientem”, o ile są one znane zgłaszającemu:”;

5) w art. 8:

a) w ust. 1 skreśla się pkt 4,

b) dodaje się ust. 4 w brzmieniu:

„4. Dane lub informacje zgromadzone w systemie zgłaszania udostępnia się jednostkom organizacyjnym Policji w drodze teletransmisji, bez konieczności składania pisemnego wniosku, przy zachowaniu rozwiązań technicznych i organizacyjnych, zapewniających ich bezpieczeństwo.”;

6) w art. 10 we wprowadzeniu do wyliczenia skreśla się wyrazy „do wiadomości”;

7) w art. 13 w ust. 1 i 2 wyrazy „może podlegać” zastępuje się wyrazem „podlega”;

8) po art. 13 dodaje się art. … w brzmieniu:

„Art. …. Orzekanie w sprawach o czyny, o których mowa w art. 11–13, następuje w trybie przepisów Kodeksu postępowania karnego.”.

MARSZAŁEK SENATU

Stanisław KARCZEWSKI

U Z A S A D N I E N I E

Na posiedzeniu w dniu 7 kwietnia 2016 r. Senat rozpatrzył ustawę o bezpieczeństwie obrotu prekursorami materiałów wybuchowych i uchwalił do niej 8 poprawek.

Poprawka nr 1 zakłada, że do udzielania i cofania upoważnień do przetwarzania danych osobowych w systemie zgłaszania podejrzanych transakcji można upoważnić: kierowników i zastępców kierowników jednostek organizacyjnych Policji oraz komórek organizacyjnych Komendy Głównej Policji. W ocenie Senatu powyższe pozwoli na usprawnienie przetwarzania danych w systemie zgłaszania podejrzanych transakcji oraz na kształtowanie jego struktury adekwatnie do potrzeb, w szczególności wynikających z rzeczywistej liczby zgłoszeń.

Poprawka nr 2 precyzuje, że w systemie zgłaszania podejrzanych transakcji gromadzi się dane dotyczące adresu „przedsiębiorcy", a nie adresu „firmy". Tym samym poprawka uwzględnia, że w języku prawnym „firma" to imię i nazwisko lub nazwa przedsiębiorcy. Propozycja poprawki zakłada, że w ustawie należy posługiwać się określeniami, które zostały użyte w ustawie podstawowej dla danej dziedziny spraw, w tym przypadku w odpowiednich przepisach Kodeksu cywilnego.

Poprawka nr 3 ma charakter redakcyjny. Adekwatnie określa relacje między przepisami uwzględniając, że dane teleadresowe to także dane obejmujące adres przedsiębiorcy.

Poprawka nr 4 uzupełnia przepisy ustawy. Zgodnie z art. 7 uchwalonej przez Sejm ustawy dane w nim wskazane gromadzi się, o ile podejrzana transakcja była zgłoszona przez przeciętnego użytkownika (czyli osobę fizyczną nie prowadzącą działalności gospodarczej) lub osobę działającą w imieniu podmiotu gospodarczego (czyli osobę fizyczną reprezentującą prowadzącą działalność gospodarczą osobę fizyczną lub osobę prawną). Poza hipotezą tego przepisu pozostaje podejrzana transakcja, której bezpośrednim uczestnikiem (zgłaszającym) jest osoba fizyczna prowadząca działalność gospodarczą. Takie pominięcie nie jest zgodne z celem przepisu. Stąd, zgodnie z poprawką, klientem w rozumieniu przepisu jest nie tylko przeciętny użytkownik lub osoba działająca w imieniu podmiotu gospodarczego, ale również przedsiębiorca działający osobiście.

Poprawka nr 5 zakłada, że informacje zgromadzone w systemie zgłaszania podejrzanych transakcji powinny być przekazywane jednostkom Policji w drodze teletransmisji danych. Przepis art. 8 uchwalonej przez Sejm ustawy nakłada, na podmioty w nim wskazane, obowiązek występowania z pisemnym wnioskiem o udostępnienie danych. Obowiązek ten dotyczy również Policji, co w ocenie Senatu, jest rozwiązaniem niezasadnym. Należy zauważyć, że Komendant Główny Policji jest przełożonym wszystkich policjantów. Stąd, zgodnie z obowiązującą strukturą hierarchiczną, wszelkie wymogi ustawowe, które dotyczą Policji, może wyegzekwować w ramach aktów wewnętrznego kierowania lub pisemnych poleceń. Obowiązek wynikający z obecnego brzmienia art. 8 ust. 2 wymagałby sporządzenia i zawarcia w Policji kilkuset porozumień pomiędzy Komendantem Głównym Policji i pozostałymi kierownikami jednostek organizacyjnych jako równoprawnymi podmiotami.

Poprawka nr 6 skreśla normatywnie zbędny fragment przepisu. Celem art. 10 ust. 1 uchwalonej przez Sejm ustawy jest wyrażenie normy, zgodnie z którą minister właściwy od spraw wewnętrznych oraz minister właściwy do spraw gospodarki otrzyma stosowny raport. Przepis ten, bez potrzeby, różnicuję informacje kierowane do ministrów, stanowiąc, że jedna z nich jest informacją „do wiadomości”.

Poprawka nr 7 przywraca kodeksowy sposób formułowania sankcji karnej. Jedną z zasad rządzących postępowaniem karnym jest zasada oficjalności, czyli zasada działania organów procesowych z urzędu. Jeśli istnieje uzasadnione podejrzenie popełnienia przestępstwa to organ ścigania jest obowiązany wszcząć postępowanie. Tak samo, zgodnie z kodeksem karnym, jeśli popełniono przestępstwo to sąd obowiązany jest orzec o odpowiedzialności oskarżanego. Przy orzekaniu sąd zastosuje odpowiednie przepisy części ogólnej kodeksu dotyczące zasad odpowiedzialności karnej, wyłączenia odpowiedzialności i dyrektyw wymiaru kary. Posłużenie się w art. 13 rozpatrzonej przez Senat ustawy sformułowaniem „może podlegać (karze)” zamiast „podlega (karze)” ocenić należy jako, co najmniej „legislacyjnie” wadliwe. Jeśli zaś poszukiwać wartości normatywnej w „zamianie” kodeksowego określenia „podlega” na „może podlegać”, to należałoby dojść do błędnego wniosku, że organy ścigania mają zupełną dowolność w ściganiu, a sądy w wymierzaniu kary za typizowane art. 13 przestępstwo.

Poprawka nr 8 jednoznacznie przesądza o reżimie karnoprawnej odpowiedzialności adresatów ustawy. W przypadku art. 11 i art. 12 rozpatrzonej przez Senat ustawy określenie

czynu zabronionego jako przestępstwo wynika wprost z przewidzianej sankcji w postaci kary pozbawienia wolności. W przypadku art. 13 brak jest takiej jednoznaczności. Kara grzywny i kara ograniczenia wolności sankcjonują bowiem zarówno przestępstwa jak i wykroczenia.